

Pedru kute memā pi'ôk kumrēx no'ôk ne ja.

Jejukôt ba djwÿnhbê Pedru ne mebê idjaer kute amim Jeju marjamā pi'ôk no'ôk ne. Ar ja ne ar apÿnh pykakôt ajmà nhym me Jejukôt aro ajkë ne. Nhym kam Pedru kute aro tÿx ne o kïnhmã arkum pi'ôk no'ôk ne. Ne arkum,

—Mrämri ne gwaj pykajabê babari Jejukôt batokry. Te batokry gwaj Jeju'ã bangrà tÿx. Arÿm gwaj bakutêp gwaj bakïnh djà dji. Gwaj Jeju'ã amijakren kudjwa te batokryn tu amikajmâtä Jeju kamnhïx ne bakïnh. Näm ã Pedru arkum ane.

¹ Ibê Pedru. Jeju Kritu ne ijano ba memā 'ã idjujarënh ar iba. Ba ne ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikabën jarë. Amrëbê gar apÿnh me õ pykakôt aben bê abingrànhja nhym me kute ar ajo me bajtemo baja ba ar amã ikabën. Pykabê Põtukam, Garaxakam Kapadôkam, Adjijkam, Bixinijkam, ar aben bê abingrànhja, ba ar amã ikabën jarë.

² Metïndjwÿnh, me Babãm djwÿnh arÿm amijo ar apytà. Amrëbê: mÿjja kunï kator kêtri amijo ar apytà. Kute prïne amikukãm mÿjja kunï markam amijo ar apytà. Karõ ne ar ajo mexo ba gar arÿm kôt amextiren ajmã akute kêt ne ar aba. Ne kam katât Jeju Kritu kabën man kôt ar amijo aba. Amrëbê: ne me bakukämäre mry kamrô me kaprêk nhym Metïndjwÿnh arÿm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt ne. Jakamdjwÿ arÿm Kritu pîte'ykam ty nhym kamrô prôt. Kam ne

Metīndjwŷnh arȳm ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt.

Gê tu kum ar akapr̄i:kumrēx* gar adjumar mexo amū amikamēn arȳm adjumar mexkumrēx ne.

Mȳj ne me kute amiwŷr kamnh̄ixmā?

Rō 8.29; Ep 1.4; A Xim 1.9; Ped k 2.9

³ Ba Metīndjwŷnhmā mextire jarē. Metīndjwŷnh ne ra:xkumrēx. Kubē Bēnjadjwŷr djwŷnhbē Jeju Kritu Bām. Ta ne ukapr̄i ra:xi. Ukapr̄i raxkôt ne arȳm gwaj bamā amak bô. Ga, me nā kurūm apôxkam me umar djà nyja pumū. Metīndjwŷnhdjwŷ ne gwaj bajamak bô gwaj arȳm badjumar djà nyn kam bamā katàt amijo baba pr̄ā:m ne bamā Metīndjwŷnh kī:nhkumrēx. Jeju Kritu tyk ne akubyn tñkam ne arȳm gwaj bamā bajamak bô gwaj arȳm badjumar djà ny. Kute gwaj bamā bajamak bônhkam gwaj tu 'yr babôxmā kamnh̄ixkumrēx. Dja gwaj 'yr bôx ne kôt ar baba rā': rā': ne. ⁴ Nhym kam arȳm gwaj bamā mȳjja mexti:re ngā, gwaj bamā mȳjja kume:x ngā. Djām mȳjja rerekmā? Kati. Djām punumā? Kati. Mȳjja mex rā': rā': ne. Kàjkwa djwŷnhkam ne arȳm ar amā kudji.

⁵ 'Itŷxo Metīndjwŷnh kute mā amim ar apytâr mex ne ar ajo ba. Gar tu amim markumrēx nhym kute mā 'itŷxo ar apytâr mex ne ar ajo ba. Dja mā amim ar ajo ba: nhym me kute aminhinomā amimēnh djà nhō akati arȳm bôx. Bôx nhym arȳm pr̄ine amimex kôt ar ajo mexkumrēx.

---

* **1:2** Djām ar ga ne gar adjukapr̄i nhym pānh arȳm kum ar akapr̄i Kati. Ta ne tu kum ar akapr̄ikumrēx.

6 Jakam godja gar apŷnh mŷjjakam akaprī jabej. Me kum ar akurê nàrakanê nàr anhōbikwa'õ abê tyk nàr mŷjja 'õdjwŷkam akaprī jabej. On dja akaprī kêt ne. Dja te akaprīn akînhti:re. Mŷkam? Bir, dja gar Metîndjwŷnhkôt amexti:rekumrēx. Ja ne gar amiwŷr kam ama. Kam ne gar akînhti:re. Akaprī japôkmâ akînhti:re.

7 Ga, kên karýrkam punu kunî kator kadjy me kute kuwykam adjwŷrja pumû. Nhym kam arŷm mexkumrêx. Ar gadjwŷ dja me kum ar akurê nàrakanê nàr anhōbikwa'õ abê tyk nàr mŷjja 'õdjwŷkam akaprī jabej. Kam dja gar amim Metîndjwŷnh man amim maro amû amikamën arŷm mar rax ne. Aje Metîndjwŷnh mar raxkam akînhkumrêx. Kam akînho kên karýrkam me kînhja jakrenh me:x ne. Kên karýr dja on akuno. Nhym be, ar ga dja gar tu amim Jeju Kritu mar raxkumrêx nhym akubyn bôx ne apumûn ar ajâ amim,

—Be, inhõ me wâ mex djô'ã ne me mâ imex jarêñ irax jarê ba kam arŷm ikînhkumrêx, ane. Dja ã ar amex djô'ã ane.

8 Ar ga ne gar omûnh kêt. Te aje omûnh kêt ne amâ abê:kumrêx. Te jakam aje omûnh kêt ne aje tu amim markumrêxkam arŷm akî:nhkumrêx ne te: aje akînh'ã memâ amijarênh mex prâmje.
9 Metîndjwŷnh kute ar apytârmâ gar tu amim Kritu markumrêx nhym arŷm ar apytâ gar kam arŷm akî:nhkumrêx.

10 Djâm amrêbê: ne Metîndjwŷnh kukwakam kabêñ jarênh djwŷnh kute gwaj bapytâr mar? Mŷjja Metîndjwŷnh kute gwaj bapytârmâ djâm me kute mar? Kati. Nâm me memâ kum,

—Metīndjwŷnh ta dja ī tu kum me kaprīkumrēx, anhŷro ba. Jabit ne me arē. Ne kam te: kute amikukām gwaj bapytâr mar mex prāmje. Nām me te: kute marmā prīne pi'ôkkôt abenā Metīndjwŷnh kabēn jarēn abenmā kum,

¹¹—Je tō, mŷj xêja ne Metīndjwŷnh ta tu mekam ukaprīkumrēx? Mŷj dja me utâr on? Nhŷnh amex jakam dja ā meo ane? Nām me ā amim ane. Nhym Kritu Karō me kadjwŷnhbê amijo kajkep ne memā Kritu'ā ajarē. Nām memā kum,

—Dja tokryn kam ī arȳm raxkumrēx. Nām ā Karō memā ane nhym me te: kute amikukām gwaj bapytâr mar mex prāmje. Mŷjjao kute gwaj bapytâr ja te kute mar mex prāmje.

¹² Nhym kam Metīndjwŷnh arȳm memā kum,

—Djām me ajā ne ba ikabēn ja jarē ga me te: aje mar mexmā? Kati. Tū:mrâm me akamin-grânyre'ā ne ba ikabēn jarē, ane. Metīndjwŷnh memā ane nhym kam 'âtūmkam ujarênh djwŷnh ar arȳm kâj bê ar amā Kritu'ā ujarênh ny jarē. Kute kâjkwa kurûm memā Metīndjwŷnh Karō janorkôt me ar amā arē gar gajbit arȳm ama. Kadgy mrânh djwŷnhdjwŷ te kute mar prāmje gar gajbit arȳm ama.

Me mexti:ren axwe kêt ne ar ba'ā kute memā karō.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 2.10; Xit 2.14

¹³ Ar aje markam dja gar ano tŷx ne ajamak mex ne ajaxwe kêt kadgy amijāno djan mrâmri akînh djâkam amakkumrēx. Kwârîk wânh kam amak katêri 'ā adjukanga kêt. Dja Jeju Kritu bôx ne arȳm memā amijo amirît ne arȳm ar amā akînh djà nhôrkumrēx. ¹⁴ Ga, me prîre kute nā

kabēn mar ne kōt kute amijo baja pumū. Ar gadjwȳ dja gar Metīndjwȳnh kabēn man kōt ar amijo aba. Amrēbē ne gar ajamakkre kēt ne amā mȳjja punu kīnh. Kwārīk wānh akubyn amā kīnh kēt.

¹⁵ Metīndjwȳnh ne mexti:ren axwe kētkumrēx. Ar ga dja gar Metīndjwȳnhkōt amextiren ajaxwe kēt ne ar aba. Amrānh kunīkōt ajmā akute kēt ne ar aba. Metīndjwȳnh ta ne amiwȳr ar ajuw ne ar ajo ba. ¹⁶ Amrēbē: ne me bakukāmāremā kum, “Ba ne ba imexti:ren ijaxwe kētkumrēx ne ar iba. Dja gar ikudjwa amextiren ajaxwe kēt ne ar aba.” Nām ā me bakukāmāremā ane nhym me arȳm 'ā pi'ōk no'ōk. Kam dja gar amexti:ren ajaxwe kēt ne ar aba.

¹⁷ Kājkwakam me Babām djwȳnhmā ne gar amijo a'u. Ta ne kute me kunī axwe markam kute memā axwe pānh jarēn. Me kute axwekōt amijo badjāri 'ānh dja memā pānh jarēnho tē. Dja katāt me kunīmā pānh jarē. Ar gadjwȳ kute ar amā ajaxwe pānh jarēnkarō amijāno djan ar aba. Ga, me me bajtem nhō pykakam ar bakam amijāno ām ne katāt kute amijo baja pumū. Ar gadjwȳ pykakam ar abari amā Metīndjwȳnh pyman amijāno dja. Ajaxwe kēt kadjy amijāno djan katāt ar amijo aba.

¹⁸ Amrēbē ne gar te ajaxwe kētmā ar akukāmākjē kukrādjā kōt amijo aba kajgo:n ajaxwe rā'ā. Nhym kam Kritu arȳm ar ajaxweo pānh nhym kam Metīndjwȳnh arȳm tu ar amā axwe kēt jarē gar kum ajaxwe kēt. Djām kryt jakao nār kēn karȳro ne ar ajaxweo pānh? Kati.

¹⁹ Metīndjwȳnh ne kum kra kī:nh. Nām te kum kīnh ne arȳm pykamā ano nhym arȳm amikamrōo

ar ajaxweo pānh. Ga, me bakukāmāre kute mrykī'ātomti par ne kute Metīndjwȳnhmā bōrja pumū. Mry punu kēt ne prīne kà mex ne me kupa. Kritudjwȳ ajmā kute kēt ne axwe kētkumrēx ne arȳm ar ajaxweo pānh. Pīte'ykam ne kamrō prōt ne arȳm tyn kam arȳm o ar ajaxweo pānh. Kam dja gar amijāno djan katàt ar amijo aba.

20 Mrāmri ne Metīndjwȳnh amim Kritu'ā karōkumrēx. Amim tyk'ā karōkumrēx. Pykamē kàjkwamē mȳjja kunī kētri ne amim 'ā karōkumrēx. Ne kam 'ātūmkam arȳm ar akadjy Krituo amirīt ne. Mȳjja kunī kute aminhinomā amimēnh djà nhō akati jakam arȳm o amirīt ne. **21** Nām ar akadjy o amirīt gar aje kōt tu amim Metīndjwȳnh markumrēx. Nām o amirīt nhym ty nhym akubyn o tīn ne amiraxo o rax nhym arȳm ra:x ne uma:kumrēx. Mȳj kadjy? Bir, gar aje tu amim Metīndjwȳnh markumrēx ne aje amiwȳr kōt atīn kamnhīxmā. Ja kadjy ne akubyn Krituo tīn nhym arȳm ra:xkumrēx.

22 Jakam ne gar arȳm kabēn katàt man kōt ar amijo aban arȳm ajmā akute kēt ne ar aban arȳm mrāmri amā me abē katàtkumrēx. Jeju kukwakam me bakamyja amā me abē katàtkumrēx. Kam, dja gar ā anen amim ajaxwe'ō'ā karō kētkumrēx ne arȳm ar amā aben jabē:.

23 Ga, te bàygogo 'y mex ne punu prāmjā pumū. Nhym me bàygogo 'y mex kre nhym arȳm ingrōtja pumū. Ar gadjwȳ ne me ar amā Metīndjwȳnh kabēn jarē, Metīndjwȳnh kabēn kute mȳjja 'y pyràk ne me ar amā arē. Nhym me kute ar amā arēnhja ne kute me àkre pyràk. Djām Metīndjwȳnh kabēn

punu prām? Kati. Mex rā'ā: rā'ā. Tām ne me ar amā arē gar aman arȳm tu amim Metīndjwȳnh markumrēx. Nā gām ar mȳjja nhingrōt mān prābē tu amim markumrēx. Nhym kam arȳm ar amā ajamak bō gar arȳm adjumar djà ny kute mrāmri ne me prīre bixadjwȳr nykam umar djà ny pyràk. Ne kam arȳm amā Metīndjwȳnh kū:nh ne aje mar prā:m ne aje katāt amijo aba prā:m ne. Metīndjwȳnh ne amikabēn pȳnh ne arē. Djām kute atemā kabēn 'ō jarēnhmā ne kute o kabēn tūm japanh ne o biknormā? Arkati. Kute amikabēno bīknor kētkumrēx. ²⁴ Ikabēnja kōt ne me amrēbē: me bakukāmāremā kabēn jarēn memā kum, "Ga, bōja pumū. Bō tīn 'ikrānne ne arȳm mjō. Me badjwȳ ne gu me bakunī batīn ne ar baba 'ikrānne.

Ga, pidjōrā mexkumrēxja pumū. Pidjōrā mex 'ikrānne ne arȳm rōrōk ne. Me badjwȳ ne gu me bamex 'ikrānne.

²⁵ Nhym be, Metīndjwȳnh ne amikabēn pȳnh ne arē. Djām kute iby atemā kabēn 'ō jarēnh ne kute o kabēn tūm japanh ne o biknormā? Arkati. Kute mar tȳx rā'ā: rā'ā ne."†

Nām me ā me bakukāmāremā ane. Kam ne gwaj kabēn mar pȳnh. Amrēbē ne me kāj bē ar amā Kritu'ā ujarēnh ny jarē. Kabēn pydjin arē gar mar pydji.

2

¹ Me kute ar amā Kritu'ā ujarēnh ny jarēnh ar aje mar pydjikam

---

† ^{1:25} Kute amikabēn jarēnh ne o bīknor kētkumrēx. Kute apȳnh mȳjja jarēnh kōt dja mȳjja kunī apōx mexkumrēx.

on wānh me kàxā akabēn punu kanga.
 Aje memā ajêxkôt me noo abiknor on wānh kanga.
 On wānh ajêx ne aje amijo Jeju mar mexja kanga.
 Me'õ nhō mŷjja'ã angryk on wānh kanga.
 Akabēn punu kuni on wānh kanga.

² Metīndjwŷnh kabēn kute me kà kangô pyràk dja ga amā kînh. Aje me prîre rwŷk ny pyràk kute kum kà djành pyràk ã amā kabēn kînho ane. Ne kabēn maro tê:n maro amû amikam n mar ra:x ne. ³ Aje ar m amim B njadjw r djwŷnh mex kakinhkam dja ga ã amā kabēn kînho ane.

Kute Kritu'ã k n jakre.

⁴ Kritu ne kute k n pyràk. Nhym be, k n ne t n ne ar ba k t. Nhym be, Kritubit ne t n ne ar ba. Kute k n pyràk gar ar m 'yr b x. Nhym me kw y ar m kanga. Nhym be, Met ndjw nh ta ar m amijo ut . Kute o me ut r kadgy ar m amijo ut . Kum k nhkumr x kute mr mri ne me kum k n p nh rax k nh pyràk.

⁵ Ar gadjw  ne gar aje ap nh k n pyràk. Nhym be, k n ne t n ne ar ba k t. Ar gajbit ne gar at n ne ar aba. Aje ap nh k n pyràk. Ga, me bakuk m re kute k no Met ndjw nh nh o kikreti nhip xja pum . Ar gadjw  ne Met ndjw nh ar m ar ajo kran ar am  Kar  jano nhym kam ar m ar akam nh n ar ajo ba. Gar kam ar m abeno anh bikwa mexo m . N m ar ajo kute mr mri ne k no kikreti nhip xo m r pyràk. Ne kam ajte amim ar apumjuw, kute ar ajo me kadgy Met ndjw nh mar djw nhm  ne ar apumjuw. Ga, me kadgy Met ndjw nh mar djw nh kute Met ndjw nh nh o kikretikam kum mry b r nhym kum k nhja pum .

Ar gadjwȳ Karō kute ar ajo bakam ne gar kum apȳnh kīnh djà nhōro aba nhym kum kīnh. Ar aje tu amim Jeju Kritu markam ne kum kīnh.
6 Be, nhym kam Metīndjwȳnh kēn'ā Kritu jakre. Kēn pānh raxja, me kum kīnhja'ā ne akren me bakukāmāremā kum,

“Ota ba krīraxbē Xijāokam kēno kikremo kajpa nhym dja. Kēn mexkumrēx, kēn pānh rax ne ba amijo utān kudja.

Me kute tu amim kēnja markumrēx dja me pijām kadjy kētkumrēx.”

Nām Metīndjwȳnh ā Kritu'ā me bakukāmāremā ane nhym me arȳm 'ā pi'ōk no'ōk ne. **7** Ar ga ne gar arȳm tu amim Kritu markumrēx ne arȳm amā kī:nh. Amā kīnh kute mrāmri ne me kum kēn pānh rax kī:nh pyràk.

Nhym be, me amakkre kētja ne me kute amim Kritu mar kēt ne kanga. Nhym be, Metīndjwȳnh ta arȳm kājmā kum rax kamē nhym arȳm ra:x. Kritu'ā ne amrēbē me bakukāmāre memā ajarē. Nām me memā kum,

“E kum kēn ja ne me kute kikreo ām djwȳnhja kute kikremā armā te omūn kam bōm kumē.

Kēn ja ne arȳm kute kikremo kajpar, kum kajpar tȳxi”, ane.

Be ga, me bakukāmāre kute amrēbē: memā anhȳr kōt me arȳm kute Kritu kangaja pumū. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm kājmā kum rax kamē nhym arȳm ra:x ne. **8** Nām me memā kum,

“Kēn ne kute me par tok nhym kam me rōrōk prāmkumrēx”, ane.

Me amakkre kēt ne me kute me rōrōkja pyràk. Nām me kute amim Kritu mar kēt ne kam arȳm

me biknor tokry djàkam akuno. Metīndjwýnh kute amrēbê: me'ã amim karõ kôt dja me arým akuno.

⁹ Nhym be, ar ga ne Metīndjwýnh arým amijo ar apytà. Ar ga ne gar aje mrāmri ne me kadŷ Metīndjwýnh mar djwýnh rūnh pyràk. Nhym Bēnjadjwýr djwýnh ne ar ajo ba. Ar abê Metīndjwýnh nhõ me wýnhkumrēx nhym arým amim ar ajo ba. Ar gajbit ne amim ar ajo ba. Amrēbê ne gar ajaxwe: ne aje mrāmri ne me akamât kô tykkam rôrôk baja pyràk. Gar ari ajaxweo aba nhym Metīndjwýnh arým amiwýr ar ajuw ne ar ajo ba. Jakam ar aje mrāmri ne me irâkam katât ba pyràk ne katât Metīndjwýnh kôt ar amijo aba. Ne kam arým memã ra:xmẽ mextire 'ã adjujarênh ar aba. ¹⁰ Amrēbê ne gar ate me kajgo kôt ar aba. Nhym Metīndjwýnh arým jakam ar ajo kran amikôt ar ajo ba. Amrēbê ne kum ar akaprí kêt. Ne kam arým jakam kum ar akaprí.

¹¹ Ga, me me bajtem nhõ pykakam ar baja pumû. Djãm me kute amikukràdjà kangan me bajtem kukràdjà marn kôt amijo ba prãm? Kati. Ar gadjwý ne gar me kum Metīndjwýnh kînh kêtja mẽ ro'ã ar aba. Me kum amidjwýnhbito kînh prãmkam axwe:. Me axwe kôt ar ajaxwe pyma:. Djãm ar aje Metīndjwýnh kukràdjà kangan me axwe kukràdjà 'amýnh ne kôt ajaxwemã? Kati. Kwârïk wânh. Dja gar Metīndjwýnhmã amijangri týx.

¹² Me kute Metīndjwýnh mar kêtjamẽ ro'ã ar abakam dja gar katât ar amijo aba. Nhym kam me ar apumûn arým ar ajã 'êx jabej ne arïk ar ajã kute,

—Ga, me axweja pumû, anhýr jabej. Kwârïk wânh rã'ã. Ar ga dja gar memã katât ar amijo

aban adjukaprī. Katàt ar amijo aba: nhym kam Kritu arȳm bôx. Bôx nhym me arȳm amiman Metīndjwȳnhmā kum,

—Mrāmri amexkumrēx. Me kute amim amarja katàt ar amijo ban ukaprī. Ba kam gadjwȳ amex ma. Mrāmri amexkumrēx, ane. Dja me ar akatàt pumūn arȳm ā Metīndjwȳnhmā ane.

Me kute me bēnjadjwȳr kabēn marmā.

Rô 13.1; Xit 3.1

¹³ Ba ar amā arē gar ama. Dja gar pykakam me bēnjadjwȳr kabēn kunī ma. Mŷkam? Bir, gar arȳm kàjkwakam anhō Bēnjadjwȳr djwȳnh kabēn maro aba. Ta ne arȳm ar amā me'ā karōn ar amā,

—Pykakam ar anhō bēnjadjwȳr kabēn ma, ane. Kute ar amā anhȳrkam ar aje pykakam anhō bēnjadjwȳrdjwȳr kabēn marmā. Bēnjadjwȳr raxo kute me bēnjadjwȳr kunī jakrenhja dja gar kabēn ma. ¹⁴ Nàr me bēnjadjwȳr kute atāri ar amā ūr ja dja gar kabēn ma.

Metīndjwȳnh ta ne ar amā me bēnjadjwȳr jano. Ta ne ar amā aje me kabēn marmā arē. Mŷj kadjy ne ar amā me arē? Bir, dja me bēnjadjwȳr me axweo bikēnho ba. Nàr, dja me katàt kute amijo bajamā mex jarēnho ba. Me kute ā meo anhȳr kadjy ne ar amā me bēnjadjwȳr jarē. Kam, dja gar me bēnjadjwȳr kabēn man katàt ar amijo aba.

¹⁵ Katàt ar amijo aba nhym kam me kwȳ ar ajā kabēn kajgo kumex jarē. Me bēn kati dja me ā ar ajā ane. Kwārīk wānh rā'ā. Ar ga dja gar arek katàt ar amijo aban 'ā adjukanga kêt. Nhym kam amū me krāptī arȳm ar amexkôt ar apumūn arȳm me kabēn kajgoja mar kêt. Nhym kam me arȳm

anhikrēn arek dja. Dja gar aje katàt amijo abao ã me kabēn kajgoja nhityo ane. Metīndjwŷnh kute ar amā 'ã karõ kôt dja gar ã ane.

¹⁶ Amrēbê ne gar te ajaxwe kêtmañ ne ajaxwe rã'ã. Jakam ne Kritu arÿm ar ajaxwebê ar apytàn arÿm ar amā tÿx jangij. Ar ajaxwebê ar atÿxkam ar ga ne gar arek mekôt ar aban adjumar mex. Arek mekôt ar abakam kwârïk wânh arïk ar aba kêt. Ga, me kwÿ kute,

—Ba ne ba arek mekôt ar iban idjumar mex, anhÿrja pumû. Nâm me anen kam arïk ar ban axwe:. Ne kam me kute mrämri ne me kute kubëkà mex jangjênh ne kadwjwÿnhbê punu rã'ã pyràk. Kwârïk wânh ã amijo anhÿr kêt. Ar ga dja gar abê Metīndjwŷnh nhõ àpênhkumrêx ne kum adjàpênh tÿx ne katàt kabēn man kôt ar amijo aba.

¹⁷ Me kunî ar aje kàjmä memä rax kamënh kadŷj dja gar amima. Jeju kukwakam ar aje meo akamyja ar amâ me abê. Amâ Metīndjwŷnh rax pymân bënjadjwÿr raxja kàjmä kum rax kamë.

¹⁸ Me kute ar ajõ ar apa 'amÿnh gar memä adjàpênh kajgo ar aba ar, ar amâ ne ba ikabēn jarê. Dja gar akränmä pykakam ar ajo ba djwÿnhmä adjàpênh katàt ne rax ma. Djäm ar ajo ba djwÿnh mex ne kabôt katikambit dja gar kabēn kôt kum adjàpênh katàt? Kati. Àkrê prämkamdjwÿ kum adjàpênh katàt.

¹⁹ Mÿj dja gar nīn kam arÿm Metīndjwŷnho k nh nhym ar amâ mex jar ? Bir, dja gar katàt Metīndjwŷnh kabēn man kôt ar amijo aba. Nhym kôt me arÿm ar ajo ajk  gar kôt arÿm atokry ne akapr  ma. Kam dja gar Metīndjwŷnho k nh nhym arÿm ar amâ mex jar .

20 Godja gar ajaxwe nhym me pānh ar ajo bikēnh jabej gar kam akrānmā amitokry mar jabej. Djām kam gar arȳm Metīndjwŷnho kīnh nhym kute ar amā mex jarēnhmā? Kati. Nhym be, godja gar katàt ar amijo aba nhym me arȳm kôt ar ajo bikēnh jabej gar kam akrānmā atokry mar jabej. Katàt ar aje amijo abakambit dja gar arȳm Metīndjwŷnho kīnh nhym ar amā amex jarē. **21** Katàt ar aje amijo abakôt me kute ar ajo bikēnh gar kôt atokry. Ja kadŷ ne Metīndjwŷnh amiwŷr ar ajuw ne ar ajo ba. Ga, Kritudjwŷ gwaj bakadŷ tokryja pumū. Gwaj baje kudjwa katàt amijo baban kôt batokry kadŷ ne gwaj bakadŷ tokry.

22 “Djā nām Kritu axwe? Kati. Djā nām memā 'êx ne me noo akno? Kati.”*

23 Me kum àkjêrkam djā nām amipānh memā akij? Kati. Tokrykam djā nām me kangrō? Kati.

Nām Metīndjwŷnhmā amijarē. Kute katàt memā axwe pānh jarēnh djwŷnhkumrēx jamā ne amijarē.

24 Kritu ta ne pîte'ykam gwaj bajaxweo pānh. Mŷj kadŷ ne gwaj bajaxweo pānh? Bir, gwaj bamā bajaxwe prām kêt kadŷ.

Ga, me tyk kum axwe prām kêtja pumū. Gwaj badjwŷ arȳm batykmān prâbê bamā bajaxwe prām kêt ne ar baban baje kabēn marn kôt baje amijo baba prām. Ja kadŷ ne arȳm gwaj bajaxweo pānh. Mry kâ punuo ne me prîne ôm nhym kam Metīndjwŷnh arȳm kôt gwaj bajo mex gwaj kam ã bamā bajaxwe prām kête ane. **25** Ga, mryo ba djwŷnh kêtka mrykī'âtomti arȳm no biknor ne ate

---

* **2:22** Amrêbê ne Metīndjwŷnh kukwakam kabēn jarēnh djwŷnhbê Idjaij ja jarē nhym kam Pedru kôt arē.

ar baja pumū. Ar gadjwȳ ne gar ate ar aba. Nhym be, jakam gar arȳm ajo ba djwȳnh Jeju'yr amijo akēx ne kōt ar amijo aba nhym arȳm ar apytāro ba.

3

Kute prōmē mjēnmā abenā karō.

Xit 2.2; Xim k 2.9, 3.11

¹ Ē, ar apa, arȳm ar amjēnwā, ar amā ne ba ikabēn ne. Dja gar akrānmā amjēn kabēn maro aba. Ar ajō amjēn kute amim Metīndjwȳnh kabēn mar prām kēt jabej ga dja ga katāt kabēn kōt ar amijo aban ī arȳm 'yr o akēx ne. ² Godja te amim Metīndjwȳnh kabēn mar kēt ne arȳm apumū. Katāt aje amijo aban amā Metīndjwȳnh rax pymakōt arȳm apumū. Ne kam amex kōt arȳm Metīndjwȳnh'yr amijo akēx ne tu amim markumrēx.

³ Be, mȳj dja ga amexkam akute nhym me kum akīnh ne? Djām akunhērkam nàr djām akī prīne mex nàr djām apȳnh anhō kēn karȳrkam nàr djām aje akà mex jangjēnhkam? Djām akunhēr jabit ne arȳm kōt amex? Kati.

⁴ Bir, mȳj dja ga ga amexkam akute nhym me kum akīnh ne? Bir, dja ga anhōkre kadjwȳnhbē akabēn mexbit man memā aprīren akrānmā memā abēn rereko aba nhym me arȳm kum akīnhkumrēx. Nhym kam Metīndjwȳnhdjwȳ kum akī:nhkumrēx kute mrāmri ne me kum õ mȳjja pānh ra:x kīnh pyrāk.

⁵ Amrēbē ne me bakukāmāre nire kwȳ mextiren axwe kēt ne ar ba. Ne Metīndjwȳnh kanàrràm ar ban arȳm kabēn mexbit jarēn akrānmā mjēn kabēn

maro ba. ⁶ Ga, Xara kute Abraão kabēn marja pumū. Nām katàt kôt ar amijo ban kum rax jarēnh ar o ba. Ar aje Xara tàmdjwý pyràk dja gar kudjwa amjén kabēn man arým atñ prãm kêt.

⁷ Ë, ar apa, arým ar aprōwā, ar amādjwý ne ba ikabēn ne. Kwârïk wānh amidjwýnhbit maro aba kêt ne prîne amim aprō maro aba. Ajityxo aje aprō jakrenhkam kum apr̄:ren amā abê. Djām amā aprō jabê kêt nhym Metīndjwýnh kute amarmā? Aje kum amijo adjà'wýr nhym kute amarmā? Kati. Dja ga amā abê kêt nhym Metīndjwýnh arým amar kêt. Nhym be dja ga amā aprō jabê nhym arým akabēn ma. Djām apydji ne Metīndjwýnhkôt atñ ne ar abamā? Kati. Metīndjwýnh djukapríkôt ne ga aprōmē kôt ar atñ ne ar abamā.

Me kute katàt amijo bamā.

Ep 4.1; Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.12

⁸ Jakam ne ba ar akunímā ikabēn. Gora ar akuní axikôt abenmā akabēn jarē. Kwârïk wānh amidjwýnhbit maro aba kêt. Dja gar aben maro aba. Kute me kamy kum kamy jabê pyràk dja gar ã amā aben jabêo ane. Ar amā aben kaprīn amijo angrin akâtàm ne ar abeno aba.

⁹ Kwârïk wānh me'õ ar ajo ajkē gar amipānh o abikénh kêt. Nàr, kwârïk wānh me'õ ar amā akij gar amipānh kum adjákjér kêt. Ate dja gar kum akabēn mex jarēn o djuw mex. Ar aje ã abenmā anhýr kadŷ ne Metīndjwýnh amiwýr ar ajuw ne ar ajo ba. Ja dja gar aman ikabēn kôt amijo ane nhym Metīndjwýnh ï arým ar amā akînh djà ngân ar ajo djuw mex. ¹⁰ Amrêbê: ne me bakukämäre memā kum,

“Ar adjumar mex ne atīn 'iryen ar abamā djām ar amā ja kīnh? Mŷj dja gar kadju amijon?

Bir, kwārīk wānh akabēn punu'ō jarēnh kêt. Aje me noo abiknor kadju, kwārīk wānh memā ajēx kêt.

11 Godja me arīk ar ban axwe on memā akàx. Ar ga dja gar ajaxwe kêt ne amā me kaprī.

Ar akunī abenkam adjumar mex kadju dja gar aben nêje aben jakren akabôt katin ar aba ne 'ã adjukanga kêt.

12 Mŷkam dja gar abenkam adjumar mex? Bir, Bēnjadjwŷr djwŷnh kute katât me kute amijo baja pumūnh.

Ne kam me kute kum amijo à'wŷrkam arŷm kute me kabēn marn kam kute me kabēn kôt memā ipêx.

Nhym be, me axweja ne Metîndjwŷnh arŷm mekam no kà nhàn ngryk ne arŷm mebê aptâ”, ane.

Me kute amrêbê: me bakukâmâremâ anhŷrkam dja gar ã amexo ane.

13 Ar amex prâmkam djām me kute ar ajo bikênh prâm? Kati. **14** Nàr gar katât ar amijo aba nhym me kôt ar ajo bikênh jabej gar arŷm atokry. Atokry japôkmâ akînh. Akînh ja dja gar ama. Kwârîk wânh kam ar amâ me uma kêt ne atîn prâm kêt.

15 Ne ate Bēnjadjwŷr djwŷnh, Metîndjwŷnh ma. Ne mexo umatija ma. Ne ano tŷx. Amikôt aje memâ amijarênh kadju ano tŷx. Dja me abej akukij ne amâ,

—Mŷj ne ga aman arŷm, “Dja ba Metîndjwŷnh kôt itîn ne ar iba râ'ã: râ'ã ne”, anhŷro aba? Mŷj ne ga ama? ane. Dja me ã abej akukjêro ane ga kam amikôt memâ amijarêñ memâ kum,

—Kritu ikadgy ty. Ba arȳm tu amim markumrēx. Kam dja ba Metīndjwȳnh kôt itīn ne ar iba rā'ā: rā'ā ne, ane. Kwārīk wānh memā bēx kêt. Metīndjwȳnh mexo uma dja gar aman memā aprīren memā amijarē.

¹⁶ Dja gar katàt ar amijo aban amikam ajaxwe'ō mar kêt nhym me arȳm ar ajā 'ēx ne memā kum,

—Djām tāmwā katàt kute amijo ba got? Kati, axwe, anhȳro ba. Kwārīk wānh rā'ā. Dja te me ar ajā anhȳro ba, ar ga dja gar katàt amijo aba rā'ā. Ne katàt amijo aba tāmtā: nhym kam me arȳm ar akatàtkumrēx kôt ar apumūn arȳm amikam pijām ne. Me amikam pijāmmā dja gar katàt amijo ar aba rā'ā.

¹⁷ Mȳkam ne me ar ajā kabēn punu? Bir, godja Metīndjwȳnh ar atokry'ā amim karō jabej. Kute ar ajā amim karō kôt ne me ar ajā kabēn punu gar arȳm atokry. Ajaxwe kêt ne atokry. Ne te atokry ne Metīndjwȳnhmābit amexkumrēx. Nhym be, me kwȳ axwekumrēx nhym Metīndjwȳnh arȳm memā axwe jarē nhym me arȳm tokry:. Nhym be, ga te ajaxwe kêt ne atokry, ja ne mex.

¹⁸ Be ga, Kritudjwȳ tokryja pumū. Gwaj bajaxwekôt tokry. Gwaj bajaxwekumrēx nhym ta axwe kêtekumrēx ne arȳm gwaj bajaxwe pānh tokry. Kute Metīndjwȳnh'yr gwaj bajo akēx kadgy tokry. Nām me kubī. Kritu nhīkumrēx nhym me kubī. Nhym kam Metīndjwȳnh Karō akubyn o tīn ne.

¹⁹ Amrēbē: Nōwe me bakukāmāremē ro'ā ar bakam ne ngô me imex nhym me arȳm ty. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm me karōbē ijē. Me tīn ne ar bari ne Metīndjwȳnh arȳm Nōwemā Karō jano

nhym arȳm kum arẽ. Kum arẽ nhym kuman arȳm
kàj bê me akren memã kum,

—Ar ajaxwe:. On wãnh ajaxwemã anhire. Nãm
ã memã anhŷro ba. Kute kà raxo ãmri ne ã memã
anhŷro ba.

20 Nôwe te memã ane nhym me axwe rã'ã ne.
Nhym kam Metãndjwŷnh ngryk tõ:n te me kute
amijaxwe krã'yrmã kam ama:. Nhym kam ngô
arȳm me imex nhym me arȳm ty. Nhym kam
Metãndjwŷnh arȳm me karõbê ijê. Nhym be, me
ngrêrebit arȳm amim kabẽn ma. Ar kubê 8bit arȳm
amim kabẽn man arȳm wãnh axwemã ire. Ne kam
arȳm kàmã wadjàn kam tyk kêt. Ga, ar kute amim
Metãndjwŷnh mar ne arȳm kàkam ȳrja pumû. Kam
Metãndjwŷnh arȳm ngôkam ar utân ar aro ba.

21 Gwaj badjwŷ ne gwaj tu amim Kritu
markumrêx nhym me arȳm ngômã gwaj bajangij.
Mŷj'ã ne ngô kurûm bajapôxja amijakre? Bir,
Jejumê ro'ã akubyn batîn'ã ne amijakre. Gwaj
Jejumê ro'ã akubyn batînkam ne gwaj arȳm Jejukôt
katât ar amijo baba. Djâm mŷjja punu'õ gwaj
banhî'ã atom nhym me gwaj bajâ ku'õ? Kati Gwaj
katât ar amijo baban arȳm amim,

—Metãndjwŷnh ne katât ije amijo ibakôt kute
imar, anen arȳm bakînhkumrêx ne. Ja'ã ne ngô
kurûm bajapôxja amijakre.

22 Mrãmri ne Jeju akubyn tîn kàjkwamã wabin
arȳm Metãndjwŷnh djubôk'ãnh nhŷ. Bênjadjwŷr rax
ne memã nhŷ ne kute raxo, umao mŷjja kunî, me
kunî jakrenh. Kute kadŷy mrãnh djwŷnhmê me
bênjadjwŷrmê me 'itŷx kunî jakrenh mex ne kabêno
me anoro nhŷ.

4

*Me kute katàt Metīndjwình kabēn kôt amijo ba'ã
kute memā karō.*

Ep 4.17; Kor 3.5

¹ Kritu nhǐkumrēx ne arȳm gwaj bapānh tokry. Ar aje ja markam dja gar amikukām mā amim,

—Badjwì dja ba kudjwa itokry, ane. Dja gar ã amim ane. Mỳkam? Bir, dja gwaj kudjwa batokryn arȳm amim Metīndjwình mar tȳx ne kam arȳm bajaxwe prām kêteckumrēx ² ne bamā mỳjja punu kīnh kêt. Djām me axwe kôt dja gwaj amidjwìnhbito kīnh kadjy amima, bamā mỳjja punu kīnh kadjy amima? Kati:. Arȳm Kritu kudjwa batokrykam dja gwaj Metīndjwình kabēn man kôt amijo baba kadjy amima.

³ Amrēbē me kute Metīndjwình mar kêtja kôt gar amijo aban aprō djwình kupa'ã nàr amjēn djwình kupa'ã akurē aba. Ne amā mỳjja punu kīnh. Ne kadjwati kangōkam* ajajbā. Ne me torkam abixaêr punu. Ne kadjwati kangōkam aben tȳx jabej. Ne mỳjjao metīndjwình karō nhipêxmā amijarēho aba. Ja ne punu:re. Nhym Metīndjwình ar akam ngryk. Gar kam arȳm Metīndjwình'yr amijo akẽx ne tu amim markumrēx.

⁴ Nhym kam me amakkre kêt arȳm ar ajā kabē:n. Me kute axweo ba tȳx rā'ãkam ar ajā kabēn ne. Me abenmā kum,

—Je tō, mỳkam ne me arȳm gwaj bakôt bixaêr kêt? anen kam arīk abenmā kum,

---

* ^{4:3} Mỳjja me kute o kõm ne kôt bibānh kunīja, kadjwati kangōmē uba kangōmē, mỳjja kangō kunī ne me kum kadjwati kangō jarē.

—Nām gwaj ba kōt ar ba kêt. Axwe. Nām me ã abenmā ar ajā ane.

⁵ Me wā dja me ī prīne amijaxwe kōt Metīndjwȳnhmā amijarē nhym arȳm memā axwe pānh jarē. Kute memā axwe pānh jarēnh kadjy arȳm memā dja. Me tīnmē me tykmē arȳm memā dja. ⁶ Ē, me arȳm tykja me tīnri ne me memā Kritu'ā ajarē. Mȳj kadjy? Bir, me tīnri, pykakam ar bari kute amijaxwe mar ne kam arȳm tykkam Metīndjwȳnhkōt tīn ne ar ba kadjy ne me memā arē.

⁷ Me kunī kute aminhinomā amimēnh djà nhō akati bōx 'yr. Kam dja gar akrā mex kadjy amiman ajaxwe kêt kadjy amijāno djan kum akabēno aba.

⁸ Ar aje Metīndjwȳnhmā akabēnkam amex. Nhym be, ar amā aben jabēkam gar arȳm ar amexo amū amikamēn arȳm ar amexti:re. Kam ar amā aben jabē:. Dja gar amā aben jabēn arȳm aben jaxwe krāptio aknon mar kêt ne.

⁹ Dja gar abenmā anhūrkwā jarēn abenkam aku. Kwārīk wānh aben kàxā ar anhō mȳjja'ā maje amim,

—Mȳj kadjy dja ba kum inhō mȳjja jarē? anhȳr kêt. ¹⁰⁻¹¹ Metīndjwȳnh Karō ne ar amā adjàpēnh djà'ā karō. Apȳnh ar anhī djari ar amā 'ā karō gar apȳnh adjàpēnh djà maro aba.

Ar ajō aje memā kabēn jarēnh'ā kute ar amā karōja, Metīndjwȳnh kabēnkumrēx dja gar memā arē. Kwārīk wānh memā kabēn kajgo'ō jarēnh kêt.

Ne ajte kute ar ajōmā aje meo djuw mex'ā karōja dja gar memā mȳjja nhōro aba ne me kadjy adjàpēnhkumrēx. Aje meo djuw mex kadjy Metīndjwȳnh arȳm ar amā tȳx jadjà.

Dja gar arerek kêt ne meo djuw mexo aba. Metîndjwînh ne ukaprî:kumrêx. Ar gadjwî dja gar adjukaprîkumrêx ne ar adjâpênh djà'ã adjukanga kêt ne memâ adjâpênh ar aba. Memâ adjâpênh kunîkôt dja me arîm Metîndjwînhmâ mextire jarê. Ne kum,

—Ga ne ga adjukaprî:kumrêx. Akabenkôt ne Jeju Kritu bôx. Ba arîm tu amim markumrêx, ane. Metîndjwînh ne ra:x ne kute me kunîo ba djwînh. Rax râ'ã: râ'ã ne. Ne ren me kunî kum rax jarê. Mrâmri. Täm ne ja.

*Me kum me kute amim Kritu marja kurê.
Mat 10.16; Dju r 16.1; Pir 1.29; Idja 12.3*

¹² Akmere, àpnihîre ar, ba ar amâ arê gar ama. Ga, me kute kuwykam kên karîr jadjwîrja pumû. Me adjuw nhym ôr ne xêr nhym mîjja punu kunî apôx. Ar gadjwî dja ar akaprî djà ar ajo ba gar atokry: ne. Birâm ar amâbit ne kute me kute amim Jeju marja tokry prâm kêt pyràk. Gar kam amim,

—Je tô ba ne ba ije amim Jeju maro iba nhym itokry ja ijo ba. Mîkam? ane. Kwârîk wânh amim ja jarênh kêt. ¹³ Be ga, Kritu tokryja pumû. Me kute amim Kritu mar krâptîdjwî kôt tokry. Ar gadjwî dja gar kôt atokry. Kwârîk wânh kam akaprî kêt. Dja Kritu me:xkumrêx ne uma:n arîm bôx. Godja jakam kôt atokry jabej dja gar bôxkam akînhti:rekumrêx.

¹⁴ Ar aje amim Kritu mar nhym me arîm kam kum ar akurê. Djâm kam ar akaprî got? Ga, Metîndjwînh Karô ar amê amijo kajkepja pumû. Karô ra:xkumrêx ar amê amijo kajkep. Kam te me kum ar akurê gar akînhkumrêx. Me ta ne me

Kritu'ā kabēn punu. Nhym be, ar ga ne gar kum mextire jarē.

¹⁵ Nhym be, dja ar ajō aje me par nhym me kôt ajo ajkē ga atokry. Nàr, adjàkīnhī nhym me kôt ajo ajkē ga atokry. Nàr aje amim me kukjēr prām nhym me kute amā amijarēnh ga aje amū memā me arēnh prām. Nhym me arȳm kôt ajo ajkē ga atokry. Nàr ajaxwe 'ō nhym me kôt ajo ajkē ga atokry. Djām kam akīnh? Kati. Ajaxwekam akaprīkumrēx. Kwārīk wānh ā amijo anhȳr kêt.

¹⁶ Nhym be, aje mrāmri amim Kritu markumrēx nhym me arȳm kôt ajo ajkē ga atokry. Kwārīk wānh kam apijām kêt. Dja ga kam Metīndjwȳnhmā rax jarēn kum,

—Djūnwā, ije amim Kritu markam ne me ijo ajkē ba itokry. Ba kam ikīnhkumrēx, ane.

¹⁷ Apȳnh gwaj baje marja Metīndjwȳnh kute gwaj bajaxwe jabej amim gwaj bakukjērmā. Ō akati gwaj bawyr bôx 'yr. Gwaj bajo dja amim me kukjērmo krax. Gwaj bajo kute memo kraxkam mȳj dja ī arȳm me amakkre kētkam nē? Bir, dja me axwe jabej amim me kukij nhym me arȳm amijaxwe kôt kum amijarē. Nhym kam arȳm memā pānh rax jarē. Me kute Kritu'ā ujarēnh ny mar kêt pānh tokry rax jarē. ¹⁸ Amrēbē: ne me bakukāmāre ije ar amā arēnhja kôt memā kum, “Metīndjwȳnh kute me katât kute amijo baja pytār ne tō, kam àpēnh rax.

Nhym kam mā dja me axwemē me kute Metīndjwȳnhbē amijo akēxja mekam nē?

Bir, mrāmri dja memā pānh jarē nhym me axwe pānh tokrykumrēx.”

Nām me bakukāmāre ā memā ane.

¹⁹ Tām ne ja. Metīndjwŷnh kute ar ajā amim karō kôt dja gar katàt ar amijo aban ajmā akute kêt ne ar aba. Ne te katàt amijo aban arȳm atokry jabej. Kum amijarē gê ta ar atokrykam ar apytâ. Metīndjwŷnh kute ar anhipêx djwŷnh kute ar amarkumrēx ne ar ajā ukanga kêtumrēx. Kum amijarē gê ta ar ajo ba.

5

Kute meo ba djwŷnhmā àpênh'ā karō.

¹ Ar akam ar abê Jeju nhō me jao aba djwŷnhwā ba ar amā ikabēn jarēn ar adjàpênh djà'ā ar amā karō. Dja gar ikabēn ma. Ota, badjwŷ ibê Jeju nhō me jao iba djwŷnh. Ba ne ba Kritu tokrykôt omū. Dja ba ajte omū. Djām rerekren kajgo ba omū? Kati. Dja ra:x ne uma: ba arȳm omūn kôt ar iba.

² Ga, me kute me õ krito djuw mex nhym memā abatânhja pumū. Ar gadjwŷ dja gar wâkam me kute amim Jeju marmā arënho aba. Memā Metīndjwŷnh kabēn jarênhho aba gê me mar mexo amū amikamēn mar rax ne. Djām me'õ ne kute ar amā ar aje meo aba'ā àpnênh tŷx gar amā uman kabēn kôt ar aje me omûnho abamā? Kati. Ar ga dja gar amā me omûnh kînh ne meo aba. Djām ar aje pi'ôk kaprîbit mar ne aje amim o adjàptâr kadjy meo abamā? Kati. Ar amā me kînhkam dja gar me o aba. ³ Djām ar aje amiraxo adjâmran Metīndjwŷnh nhō me ja janoro abamā? Kati.

Ga, mrykî'âtomtio ba djwŷnh õ krit kukām katàt baja pumū. Katàt ba nhym õ krit arȳm kôt katàt amijo ba. Ar gadjwŷ dja gar Metīndjwŷnh nhō me ja kukām katàt ar amijo aba gê me ajā amim, “Ba

gêt kudjwa”, anen arȳm ar akudjwa katàt ar amijo ba.

⁴ Ga, me kute aben rer djàja pumū. Kam me'õ kute me kunī rerja dja kīnh djà'ã arȳm amim krādjē byn kutu. Pi'ôo krādjē tu. Nhym kam pi'ôo krādjē tembê punu. Ar gadjwŷ dja gar katàt õ me ja kukām amijo aba mex ne arȳm amim akīnh djà by. Õ me jao ba djwŷnh djwŷnh dja bôx. Jeju dja bôx ne arȳm ar amā ar akīnh djà mexti:re ngā gar arȳm amim aby. Djām ar akīnh djà rerekmā? Djām punumā? Arkati. Kute ar amā ar akīnh djà nhõr ja dja mex rã'ã: rã'ã ne.

⁵ Ar ajabatàn̄ nyredjwŷ, ba ar amā ikabēn jarē. Dja gar mebêngêt kabēn ma. Arȳm me abatànhkam dja gar me kabēn man kôt ar amijo aban amim,

—Djām ije iraxo me akrenh? Kati. Ikajgo, anen abenmā amijo angrin akajgo. Mÿkam? Bir, amrêbê: me bakukāmâre memā kum,
“Me amijo àmra prâmja Metîndjwŷnh arȳm mebê aptà.

Nhym be, me kute amijo kajgo dja Metîndjwŷnh tu mekam ukapríkumrēx”, ane.

⁶ Metîndjwŷnh 'itŷxo kubê kumkati dja gar rax man kam arȳm amijo akajgo. Amijo akajgo: nhym ī akati 'õkam arȳm kàjmā ar akamēn ar ajo rax ne.

⁷ Dja gar rax ma:n kum ar adjumar punu djà kunī jarênhō aba. Kute ar amar ne ar ajo djuw mexo źrkam ã kum anhŷro abao ane.

⁸ Ar ano mex ne amijā ano tŷx ne aminêje rït. Ga, rop jamrexe kàr ar baja pumū. Näm kute mry'õ krênmā abej ar ba. Akurê djwŷnhbê Xatanajdjwŷ ne 'itŷ:x ne àkrê: ne kabēn 'itŷ:x ne me abej ar ba. Kute me'õbê Jeju kurêmā nhym 'ã ukangamā ne

abej ar ba. ⁹ Dja gar tu amim Metīndjwŷnh mar tŷxkumrēx ne 'ã adjukanga kêt ne o arŷm Xatanajbê aptân arek kubê dja. Xatanaj ar abê Jeju kurê prâm ne ajte pyka kunikôt me bakamydjwŷbê kurê prâm. Jeju kukwakam ar aje meo akamyjabê kurê prâm nhym me ar akudjwa arŷm tokry. Ja dja gar aman kubê aptà.

¹⁰ Metīndjwŷnh ta ne tu kum me kapr̄:kumrēx* ne prîne kute me kunõ djuw me:xkumrēx. Ta ne Kritu djapênhkôt amiwŷr ar ajuw ne ar ajo ba. Dja gar õ kâjkwakam kôt atñ ne ar aba râ'ã: râ'ã ne. Ja kadjy ne amiwŷr ar ajuw. Be, ar atokry kâjbê 'irykam dja prîne ar ajo mex. Ta dja akubyn ar amã tŷx jadjà gar kôt adjâm tŷx ne 'ã ar adjukanga kêtekumrēx. ¹¹ Gê me kunî kum mex jarênh râ'ã: râ'ã ne. Gê me kunîmã rax râ'ã: râ'ã ne. Tãm ne ja.

¹² Ije ar amã ikabẽn jarênh ja ne ba Xibanumã arê nhym arŷm 'ã pi'ôk no'ôk gar arŷm amim arê. Me bakamybê Xibanu ne tu amim Jeju markumrēx ne 'ã ukanga kêtekumrēx. Ba ar amã ikabẽn jarênh 'ikrân nhym 'ã pi'ôk no'ôk ne. Ar akînhmã ne ba ar amã arê. Ba ar amã mrämri Metîndjwŷnh ta tu kum ar akaprîkumrēx jarê. Kam dja gar tu amim markumrēx ne 'ã adjukanga kêtekumrēx.

¹³ Krîraxbê Babirônijkam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjo baja ne me ar amã kabẽn mex jarê. Metîndjwŷnh kute meo ba kadjy arŷm amijo me utà. Ar gadjwŷ arŷm amijo ar apytà. Makôdjwŷ

---

* **5:10** Djâm me ba ne gu me badjukaprî nhym pânh kum me bakaprî Kati. Me ba ne gu me badjukaprî kêt. Ta ne kum me bakaprîkumrēx.

ar amā kabēn mex jarē. Tām ne mā ikôt ajkamēn arȳm kute ikra pyràk.

¹⁴ Dja gar abenwŷr bôx ne abenmā akabēn mex jarēn aben pa krij. Ar amā aben jabêkam aben pa krijn aben tatak ne.

Gê ar aje amim Kritu Jeju mar kunīwā umar mex. Tām ne ja.

Metīndjwŷnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560